

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА: СКЛАД ТА УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ

*Остапенко Л.О., здобувач вищої освіти,
leoauto14@gmail.com*

*Шаєв С.В., здобувач вищої освіти,
shaevsv@gmail.com*

*Науковий керівник: Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В основі існування фінансів підприємств перебуває грошовий обіг, який стосується утворення грошових фондів підприємства та їх подальшого використання власником для здійснення господарських операцій, які реалізуються для отримання доходів, кошти від яких формують фінансові ресурси підприємства.

Фінансам підприємства в ринкових умовах господарювання притаманні наступні функції:

- вони утворюють фінансові ресурси підприємства в результаті здійснення господарської діяльності підприємства;

- вони знаходяться в основі процесів розподілення та використання фінансових ресурсів на підприємстві для фінансування всіх видів діяльності – операційної, інвестиційної, фінансової, тощо, а також для фінансування заходів з соціального розвитку підприємства;

- вони знаходяться в основі реалізації контролю за використанням фінансових ресурсів на всі види діяльності підприємства.

Отже, основою фінансів підприємства є фінансові ресурси. Розглянемо цю економічну категорію більш докладно.

Під економічною категорією фінансові ресурси в економічній літературі та практиці зазвичай розуміють сукупність фондів грошових коштів і грошові кошти в інших формах, які не належать до фондів але які є у розпорядженні підприємства.

Усі грошові кошти, які перебувають у розпорядженні підприємства можна класифікувати на декілька груп відповідно до джерел їх утворення:

- привласнені кошти, до яких відносять статутний капітал, інші кошти, отримані від засновників, кошти, отримані від страхових відшкодувань або технічної допомоги, інші кошти, отримані без вимог повернення, цільові бюджетні надходження;

- власні кошти, а саме кошти амортизаційних фондів, кошти від чистого прибутку підприємства у національній та іноземній валюті;

- залучені кошти, до складу яких зазвичай відносяться кошти резервних фондів, які сформовані за рахунок відрахувань від чистого прибутку та тимчасово вільні, кошти дивідендних фондів, направлені на реінвестування, кошти від тимчасового перевищення кредиторської заборгованості над обсягами дебіторської заборгованості, інші види кредиторської заборгованості підприємства;

- позичені кошти, у складі яких прийнято виділяти банківські кредити незалежно від строків кредитних договорів, усі форми товарних та лізингових кредитів, отримані франшизи, кошти від тимчасових комерційних кредитів, факторингові кошти, бюджетні кошти, отримані на умовах подальшого повернення.

Отже, фінансові ресурси підприємства утворюються на початку під час формування статутного капіталу підприємства, а далі поповнюються за рахунок додаткового надходження коштів із широкого переліку джерел. Надалі після свого утворення фінансові ресурси підприємства формують оборотні та необоротні активи підприємства, його резервний фонд та цільові фонди.

Для реалізації ефективного процесу формування фінансових ресурсів підприємства повинні бути забезпечені певні умови, а саме:

- в державі мають існувати різні форми власності;
- необхідна наявність та реальне функціонування відповідних ринків праці, товарів, сировини, капіталу, тощо;
- повинні забезпечуватися свобода підприємницьких дій та самостійність прийняття управлінських рішень суб'єктами господарювання;
- повинні забезпечуватися рівні умови для існування вільної конкуренції та реалізації механізмів ринкового ціноутворення;
- повинні бути забезпечені умови для досягнення самофінансування суб'єктами господарювання;
- має бути наявним всебічне правове забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва;
- інструменти державного втручання у господарські процеси підприємств мають бути чітко регламентованими та визначеними законодавчо.

Отже, фінансові ресурси є основою функціонування всієї системи фінансів підприємства, яка визначає його фінансове становище та загальний рівень ефективності діяльності.